

հալածող ոգին, ու մեր վարչութիւնները յանձն չառին ուշադրութիւն դարձնել թէ ինչ կ'ընեն մէջեւ մէջ այդ ձեռնարկին: Աստուծոյն ալ խաղաղիկ քնացան Վոլյանի մը վրայ մինչեւ որ պոռթկաց ան իր գոտ խային լալաներուն ետացոյ մովը:

Հոս պիտի ճշմարտութիւն մը մը: Եթէ պոռթկան կոտորէ, իր ունեցած ճիւղերէն, մեղի հետ համարաշխ երթար, սին կնիքադրութիւններով մէջեւ մէջ չզիտուէր խոլական անուրջներուն դէմ՝ որոնք մեզի կը վերագրուէին, մեր դաւառական թըզ-թաղանթներէն, մեր աղաղակները ըմբռնուէին իրեն անկեղծ սրտի անկեղծ արտայայտութիւններ, ո՛չ գիտական չեղձակոյտը կը բարձրանար հայրենի հողի վրայ և ո՛չ հրեանին ընկալ, մոլորանք գութեան ռոտորէն ստուարացած, վեր կ'ելլէր միտմտելու վճիռ երկինք մը:

Իրերու այս համագումարներն մէջ, երբ 25 հազար մեռած մարմիններ կը գիշորին մեր առջեւը, երբ մարդկային խոգոտութեանց դեռ չլսուած մանրամասնութիւնները կուգան մեզի պարզելու իսլամ խուժանի հոգեկան գրութիւնը, Սամանա-գրութիւն, Կոմիտէ, պարզապէս կառավարչութիւն են: Առաջ բռնապետի մը անունով մէջեւ մէջ կը զինամարտութեան բաղնիքները, հիմա՝ կը զինամարտութեան անունով է որ սուր, դաշտին, մոլեկան կիրքեր, հրեան մէջեւ մէջ կը ցցուին մեղի դէմ:

Բայց և այնպէս, կը ծափահարենք Սելանիկի կոտորէն, գրկաբաց կ'ընդունինք, որովհետեւ պի՛նք մը կայ, բռտ թափին, երեստարդ-թորեքուրու ու Սելանիկի կոմիտէին միջև: Մինչ անոնք փոխ-րոտ տարրի վարչապետութիւնը սկզբունքը բռնած, ճամբայ կան ջաղագրաբարձորէն, միւսը, Սելանիկի կոմիտէն, իր զինուորական առողջ ոգիով առաջնորդուած, կեաւ զարնելու, շարժախելու այն ամէն գլուխները որոնք մէջեւ մէջ խողովոտներ էին հաւասարութեան զին վրայ:

Մեր մէջ անող որ որոնան թմբկահարներն են, թող ուշադրութիւն ընեն իրերու և ըմբռնեն թէ «Entre les jeunes-turcs de Constantinople et le Comité de Salonique, il y a un abîme» («Le Temps»):

Իսլամ խուժանը հայի վերանքներու վրայ չկոտորու չափ խոճափ է, շան մը լակոտին վրայ գորգաբարձոր, բայց երբ հարցը երկրին մէջ աշխատող տարրի մը վրայ է, անոր՝ որ ծաղկեցնող է, որ կրնայ աւելին ընել երկրին համար, միջինի չափ արժէք չի տար, ու այդպէս՝ մէկ օրէն միւսը չէնչոյ ջաղաք մը իր բոլոր ունեցածներովը, մոխրակոյտի կը վերածէ ու դիմացը կը նստի դիւային ծիծաղներով:

Ասանայէ առնուած Արեւելի թըզ-թակցութեանց մէջ կէտեր կան որոնք մէջէ մէջ արժան են խորին ուշադրութեան: Շատերու մէջ կայ անտեսական հարցը, ու կը հանինք սա եղբակցութեան թէ ո՛ր որ զարգացում, յառաջ-գիտութեան ճգնաժամ անհունի, այդ խուժանը պիտի կանգնի մեզի դէմ ու Ասիական հեռագիրն ընել ալ պիտի երթայ մէջէ մէջ ծրագրի ուղղութիւնը տալու:

Մակեդոնական բանակը եկաւ: Բարբ, հազար բարբ, մեր քրոնի վրայ, մեր հոգիին վրայ: Իրեն հետ ու իրեն չափ կը կանգնած այն աղետոր հոգիները որոնք մէջէ մէջ զո՛ւ ինկան դաւաղիւր ձեռքերէ: Պոլսը կը մաքրագործուի, մէջէ մէջ ուրբան ենք:

Բայց ինչ պիտի ըլլայ Ասանայի համար: Եթէ ջարդերը, թալանը, աւերումը, հալածանքն են, դատաւորութիւնը ա՛լ համարեան չէ: Ի՞նչ պատանք որ արդարութիւնը հասնի բոլոր ուղղութիւններուն ետեւէն: մէջէ մէջ եղած թալանները դաւ-րին, ջարդերը կանգնի իր մոխրակոյտներուն մէջ, ու ինչ մէջ մեծամեծ, տեղական կառավարութեան հետ ընդունէ որ այսուհետեւ ալ չեն կրնար թալանով ճոխանայ, ո՛չ ալ արիւններով պարսկերով մէջեւ մէջ: Պոլսական կոմիտէին՝ որչափութիւն, մեր թմբկահարներուն ալ՝ ուշադրութիւն մէջեւ մէջ:

ՀԱՐԱՆԻ

ՕՍՄԱՆԵԱՆ ԽՈՌՈՐԴԱՐԱՆ Ա. ՆԱՍԱԾՐԱՆ

65րդ հիստ, 20 Ապրիլ 1909

Երեսի. Ժողովը երէկ ալ ընդհանուր նիստ ունեցաւ: Առանց բացուեցաւ ժամ 4ին Անժեա Րիշա պէյի անհնազանդութեամբ: Նախորդ նիստին ատենագրութիւնը ընդունուէի ետքը, կարգացուեցան Եկարգութիւն կողմէ զրկուած երկու գրութիւններ, որոնց մէկը կը ծանուցանէր թէ նախարարաց ինտերնոյ որոշած է պահանջի որ արագաբան, դատարկապորտներու և գումարութիւններու կանոնադրները չլուծով վաւերացուին՝ ժամ առաջ գործարարներուն համար: Երկրորդով

կը զրկուէր երկուսն իրարէն: Նախարար-րին որով Սամ. Պանդալէն, Տոյէ Պան-քէն ու Ռէթիէն ըլլալիք 30,000 ոսկի փոխառութեան պայմանագրութիւնը, ծանուցուելով որ ապրիլ 19 ըլլալով հանդերձ դեռ մարտի ամսաթիւսկը վճարուած չէ, ինչ որ գանգառներու տեղի կուտայ: Այս երկրորդ գրութիւնը երկու-տացուցի յանձնաժողովին յղուեցաւ ստի-պողականութեան որոշումով: Յետոյ կարգացուեցան երկու գրութիւններ: Աստուծոյ մէկով Հայկի երեսփոխան Մուսթաֆա էֆ. կ'ըսէր թէ Եգիպտոսի Հայոց Առաջ-նորդը ու Ժողովը իրեն հեռագիր մը ուղ-ղած են, ինչորով որ ինտերնոյ մը ուղ-ղած են, ինչորով որ ինտերնոյ մը ուղ-ղած են: Երկրորդ գրութիւնը ալ կը հաղորդէր Հորանի գաւառին Ալիթէթի երեսի կողմէ զրկուած հեռագիր մը՝ ծանուցանող թէ Տիրազիները կը շարունակեն իրենց չառա-տակութիւնները, թէ քաղաքներու և գիւղերու մէջ անդորութիւնը խան-գարուած է և թէ Ժողովորդը յոգնուի մէջ է, որով բացարձակ հրամաններու պէտք կայ նոյնիք զայիւր և նուաճելու համար: Այդ հեռագիրն ալ որոշուեցաւ յղել ներքին գործոց նախարարութեան: Ելմտացոյցի յանձնաժողովին յղուեցաւ Պրեսայի երեսփոխան Թահիր պէյի մէկ գրութիւնը, որով կ'առաջարկուէր կայս-անձանկան գանձուն հալել պահանջել զինուորական սպառազինմանց անունով գանձուած միմաքանիք գումարներու մասին: Պրեսայի երեսփոխան Թահիր պէյ հեռա առաջարկեց կայս. անձանկան գան-ձէն ելմտական գանձուն փոխանցուած կայսուաներու յանձնաժողովին համար մաս-նաւոր վարչութիւն մը կազմել ելմտական պաշտօնարարին մէջ: Այդ կայսուաներու հատկութիւնը յատկութիւն Պաշտօնի ու Պարսիայի արտերու ուղղման և միջեւ Մէսքէն չորհուրդի կը երկնեկութեան մը հաստատուն: Այդ առաջարկութիւնն ալ յղուեցաւ ելմտացոյցի յանձնաժող-վին: Կարգացուեցաւ Պոլսի երես-փոխանին մէկ գրութիւնը՝ ծանուցանող թէ ոչ-իսլամ տարրին ալ մեծապէս կը փափաքեն զինուորական գործոն ծառա-յութեան մէջ մտնելու: Ժողովը որոշեց ինչորով յղել Եկարգութիւն՝ յանձնուելու համար պետական ինտերնոյ, որպէս զի պատրաստուելով զինուորագրութեան կա-նոնագիրն մէջ այդ կէտն ալ կատարու-թեան առնուի: Երկրորդ գործող նախա-րարութեան յղուեցաւ Բէրլինի Ժողո-վրդեան մէկ հեռագիր՝ ծանուցանող թէ Համուտ Սէրէթի յորձանուներուն հե-տեւանքով տեղական անդորութիւնը վը-տանգի տակ կը գտնուի: Ժողովը յետոյ ձեռնարկեց Սամանադրութեան բարե-փոխման խնդրոյ: Կարգացուեցաւ Սա-մանադրութեան վերաբնիչ յանձնաժող-վին տեղեկագիր Համալի էֆ. ի տեղեկագի-րը, որ կ'ըսէր թէ եղած բարեփոխութիւ-նները կատարուած էին դրուստ պահան-ջումներուն և Շէրիի արամադրութեանց համաձայն: Ընդհանուր վիճաբանութիւն մը կատարուելէ ետքը ատենար փակու-ւով ժամ 8ին մօտ նորէն բացուեցաւ:

Նախ կարգացուեցաւ Պարսից դեսպա-նին կողմէ զրկուած հեռագիր մը պատ-ճէնը: Այդ հեռագիրով Շահը կը ծանու-ցանէր թէ Պարսկաստանի Աջ Մեքաղոյսի ու Երեսի. Ժողովը ընտրութեանց պիտի ձեռնարկուի և ինտերնոյ պիտի բաց-ուի: Ժողովը երկարատեւ ծափերով ող-ջունեց այդ հեռագիրը և որոշուեցաւ չնորձարական գիր մը ուղղել: Յետոյ ձեռնարկուեցաւ Սամանադրութեան յոգ-ուածներուն զատ զատ վիճաբանութեան: 1էն մինչեւ 6րդ յօդուածները զրկեթ առանց զիտողութեան ընդունուեցան: 8րդ յօդուածին բարեփոխութեանց մասին ձէմալ պէյ առաջարկեց որ (Եկարգութե-թիւնը) (Եկարգութեան փոխարին) իրաւ փաշա ալ ըսաւ թէ (Երեսի. Ժող-վին վստահութիւնը վայելող եկարգութե-թիւնը) պարբերութիւնը սպալէ փոխուի. — (Այն տեսակ եկարգութե-թիւնը որ կարենայ երեսի. Ժողովին վստահութիւնը վայելող) Վասիլ պէյ առաջարկեց բարեփոխել զինուորական ու քաղաքային աստիճաններու բաշխման մասը, որպէս զի այնպէս չլինուի թէ Սուլթանը առաջուն պէն կրնայ ուղղուն աստիճաններ չնորմել: Նաեւ զիտողութիւն ըրաւ այն պարբերութեան դէմ թէ ցա-մաքային ու ծովային զորութեանց հրա-մանատարութիւնը Սուլթանին նուիրական իրաւունքներն են: Ըսաւ թէ այդ տեսակ հրամանատար մը պէտք է հմուտ և անձամբ պատասխանատու ըլլայ, որով նոյն հատուածը պէտք է ուրիշ կերպով խմբագրել: Ծախտ պէյ յանձնաժողովին անունով պատասխանեց և ըսաւ թէ վե-հապետը այդ հրամանատարութիւնը պիտի վարէ, պատասխանատուութիւնը նախա-րարութեան վերաբերելու պայմանով, ու-րով «հրամանատարութիւնը» իրեն պատ-ուակալ տիրող մը նշանակուած է հոն:

Զոհրապ էֆ. ըսաւ թէ պէտք է բացոր-չապէս սահմանել այն կէտը թէ վեհապե-տը, իրեն նախագահ գործողը իշխա-նութեան, զինուորական ու քաղաքական պաշտօնեաները անուանէ՝ նախարարնե-րուն տեղեկագրութեամբ: Նաեւ Երեսի. Ժողովին նստաշրջանին դադարումին ու դուրսումին վրայ (Երեսի. Ժողովը) ալ աւելցնել: Ամսաթիւ երեսփոխան իմալի Հազգը պէյ ըսաւ թէ ցամաքային ու նա-ւային զորութեանց ընդհանուր հրամա-նատարութիւնը նախորդ չընալին մէջ ուղղակի վեհապետը կը վարէ, որով թուրքերու պաշտօնավարն ատեն երե-տը պէյն արուած հրամանները մեծամե-ծիւններ պատասխանէր տեղեկութեան: Պատերազմի հրատարակութիւնը երեսի. Ժողովին որոշումը պէտք է ըլլայ ան-պատճառ: Ուրիշներ ալ խօսելէ ետքը, յօդուածը նոյնութեամբ ընդունուեցաւ: 11րդ յօդուածին փոփոխութիւնները ա-ռանց զիտողութեան ընդունուեցան: Այս-մեք մեծ մեծուեցաւ 13րդ յօդուածը, որուն վերջին հատուածը կը արամադէր թէ մամուլը տպագրուելէ առաջ ընաւ երեք-չի կրնար երեսփոխանը գրաքննութեան: Այդ մասին բաւական վիճաբանութիւն կատարուեցաւ: Իրիշ փաշա ու Ֆուատ պէյ ըսին թէ այդ հատուածը պէտք է վերցնել, վասն զի պայտարման վիճակի ու պատերազմի ատեն կարելի պիտի չը-լայ մամուլը գրաքննութեան ենթարկել: Ծախտ պէյ պատասխանեց թէ երկրին ամէն մեծ փորձանքը գրաքննութիւնն է, որով ամէն պարագայի մէջ պէտք է Սա-մանադրութեան մէջ արամադրութեան մը գտնուի թէ գրաքննութիւնը գոյութիւն պիտի չունենայ: Յարեց թէ պայտարման վիճակի ատեն բոլոր քաղաքային օրէնք-ները կը դադրեն, որով վերաբերալ արա-մադրութիւնը չի կրնար վստակար ը-լալ: Ուրիշ երեսփոխաններ ալ խօսելէ ետքը Ժողովը մեծամասնութեամբ ըն-դունեց նոյն յօդուածը՝ վերաբնիչ յան-ձնաժողովին կատարած բարեփոխութեանց համաձայն: 15րդ յօդուածը ձեռք առ-նուեցաւ: Պաղտատի երեսփոխան իմալի Հազգը պէյ առաջարկեց որ «Սամանի-ները գումարման իրաւունք ունին» պա-րբերութեան վրայ պէտք է աւելցնել «օ-րէնքի չընալին մէջ» խօսքերը: Պատի-էֆ. առաջարկեց ընկերութեանց վերա-բերող մասին վրայ ալ հատուած աւե-լցնել: «Ուղտնի կաղնիք» ուղղուած ընդե-թիւնները արգիլուած են: Այս առա-ջարկութիւնները մեծամասնութեամբ ըն-դունուեցան:

Ատենար պահ մը փակուելէ ետքը նո-րէն բացուեցաւ: Ատենապետը յայտարա-րեց որ այսօրուան նիստին օրակարգը կը կազմեն Անտաղը զրկուելիք քնիչ մարմ-նոյն համար պատրաստուած կանոնագրին և երբեք պարբերութեան վերաբերող օրի-նադրին վիճաբանութիւնները: Յետոյ վերաբեր ձեռք առնուեցաւ Սամանա-դրութեան վերաբնիչութիւնը: Ատենա-դարը կարգաւ 23րդ յօդուածը, ուր յաւելում մը եղած էր թէ եկարգու-ման համար նախարարի պաշտօն մըն ալ կը վարէ: Զոհրապ էֆ. առաջարկեց բո-լորովին վերցնել այդ յաւելումը: Մուս-թաֆա Արիֆ պէյ ըսաւ թէ Եկարգութե-ան պաշտօն է նախարարաց ինտերնոյ նա-խագահի և վեհապետին ու նախարարնե-րուն միջեւ հարադրակցութեան միջնորդ մը ըլլալ: Դատարանը պէտք չունին Եկարգութեան դիմելու: Եկարգութե-թիւնը կարգաւ 23րդ յօդուածը, ուր յաւելում մը եղած էր թէ եկարգու-ման համար նախարարի պաշտօն մըն ալ կը վարէ: Զոհրապ էֆ. առաջարկեց բո-լորովին վերցնել այդ յաւելումը: Մուս-թաֆա Արիֆ պէյ ըսաւ թէ Եկարգութե-ան պաշտօն է նախարարաց ինտերնոյ նա-խագահի և վեհապետին ու նախարարնե-րուն միջեւ հարադրակցութեան միջնորդ մը ըլլալ: Դատարանը պէտք չունին Եկարգութեան դիմելու: Եկարգութե-թիւնը կարգաւ 23րդ յօդուածը, ուր յաւելում մը եղած էր թէ եկարգու-ման համար նախարարի պաշտօն մըն ալ կը վարէ: Զոհրապ էֆ. առաջարկեց բո-լորովին վերցնել այդ յաւելումը: Մուս-թաֆա Արիֆ պէյ ըսաւ թէ Եկարգութե-ան պաշտօն է նախարարաց ինտերնոյ նա-խագահի և վեհապետին ու նախարարնե-րուն միջեւ հարադրակցութեան միջնորդ մը ըլլալ: Դատարանը պէտք չունին Եկարգութեան դիմելու: Եկարգութե-թիւնը կարգաւ 23րդ յօդուածը, ուր յաւելում մը եղած էր թէ եկարգու-ման համար նախարարի պաշտօն մըն ալ կը վարէ: Զոհրապ էֆ. առաջարկեց բո-լորովին վերցնել այդ յաւելումը: Մուս-թաֆա Արիֆ պէյ ըսաւ թէ Եկարգութե-ան պաշտօն է նախարարաց ինտերնոյ նա-խագահի և վեհապետին ու նախարարնե-րուն միջեւ հարադրակցութեան միջնորդ մը ըլլալ: Դատարանը պէտք չունին Եկարգութեան դիմելու: Եկարգութե-թիւնը կարգաւ 23րդ յօդուածը, ուր յաւելում մը եղած էր թէ եկարգու-ման համար նախարարի պաշտօն մըն ալ կը վարէ: Զոհրապ էֆ. առաջարկեց բո-լորովին վերցնել այդ յաւելումը: Մուս-թաֆա Արիֆ պէյ ըսաւ թէ Եկարգութե-ան պաշտօն է նախարարաց ինտերնոյ նա-խագահի և վեհապետին ու նախարարնե-րուն միջեւ հարադրակցութեան միջնորդ մը ըլլալ: Դատարանը պէտք չունին Եկարգութեան դիմելու: Եկարգութե-թիւնը կարգաւ 23րդ յօդուածը, ուր յաւելում մը եղած էր թէ եկարգու-ման համար նախարարի պաշտօն մըն ալ կը վարէ: Զոհրապ էֆ. առաջարկեց բո-լորովին վերցնել այդ յաւելումը: Մուս-թաֆա Արիֆ պէյ ըսաւ թէ Եկարգութե-ան պաշտօն է նախարարաց ինտերնոյ նա-խագահի և վեհապետին ու նախարարնե-րուն միջեւ հարադրակցութեան միջնորդ մը ըլլալ: Դատարանը պէտք չունին Եկարգութեան դիմելու: Եկարգութե-թիւնը կարգաւ 23րդ յօդուածը, ուր յաւելում մը եղած էր թէ եկարգու-ման համար նախարարի պաշտօն մըն ալ կը վարէ: Զոհրապ էֆ. առաջարկեց բո-լորովին վերցնել այդ յաւելումը: Մուս-թաֆա Արիֆ պէյ ըսաւ թէ Եկարգութե-ան պաշտօն է նախարարաց ինտերնոյ նա-խագահի և վեհապետին ու նախարարնե-րուն միջեւ հարադրակցութեան միջնորդ մը ըլլալ: Դատարանը պէտք չունին Եկարգութեան դիմելու: Եկարգութե-թիւնը կարգաւ 23րդ յօդուածը, ուր յաւելում մը եղած էր թէ եկարգու-ման համար նախարարի պաշտօն մըն ալ կը վարէ: Զոհրապ էֆ. առաջարկեց բո-լորովին վերցնել այդ յաւելումը: Մուս-թաֆա Արիֆ պէյ ըսաւ թէ Եկարգութե-ան պաշտօն է նախարարաց ինտերնոյ նա-խագահի և վեհապետին ու նախարարնե-րուն միջեւ հարադրակցութեան միջնորդ մը ըլլալ: Դատարանը պէտք չունին Եկարգութեան դիմելու: Եկարգութե-թիւնը կարգաւ 23րդ յօդուածը, ուր յաւելում մը եղած էր թէ եկարգու-ման համար նախարարի պաշտօն մըն ալ կը վարէ: Զոհրապ էֆ. առաջարկեց բո-լորովին վերցնել այդ յաւելումը: Մուս-թաֆա Արիֆ պէյ ըսաւ թէ Եկարգութե-ան պաշտօն է նախարարաց ինտերնոյ նա-խագահի և վեհապետին ու նախարարնե-րուն միջեւ հարադրակցութեան միջնորդ մը ըլլալ: Դատարանը պէտք չունին Եկարգութեան դիմելու: Եկարգութե-թիւնը կարգաւ 23րդ յօդուածը, ուր յաւելում մը եղած էր թէ եկարգու-ման համար նախարարի պաշտօն մըն ալ կը վարէ: Զոհրապ էֆ. առաջարկեց բո-լորովին վերցնել այդ յաւելումը: Մուս-թաֆա Արիֆ պէյ ըսաւ թէ Եկարգութե-ան պաշտօն է նախարարաց ինտերնոյ նա-խագահի և վեհապետին ու նախարարնե-րուն միջեւ հարադրակցութեան միջնորդ մը ըլլալ: Դատարանը պէտք չունին Եկարգութեան դիմելու: Եկարգութե-թիւնը կարգաւ 23րդ յօդուածը, ուր յաւելում մը եղած էր թէ եկարգու-ման համար նախարարի պաշտօն մըն ալ կը վարէ: Զոհրապ էֆ. առաջարկեց բո-լորովին վերցնել այդ յաւելումը: Մուս-թաֆա Արիֆ պէյ ըսաւ թէ Եկարգութե-ան պաշտօն է նախարարաց ինտերնոյ նա-խագահի և վեհապետին ու նախարարնե-րուն միջեւ հարադրակցութեան միջնորդ մը ըլլալ: Դատարանը պէտք չունին Եկարգութեան դիմելու: Եկարգութե-թիւնը կարգաւ 23րդ յօդուածը, ուր յաւելում մը եղած էր թէ եկարգու-ման համար նախարարի պաշտօն մըն ալ կը վարէ: Զոհրապ էֆ. առաջարկեց բո-լորովին վերցնել այդ յաւելումը: Մուս-թաֆա Արիֆ պէյ ըսաւ թէ Եկարգութե-ան պաշտօն է նախարարաց ինտերնոյ նա-խագահի և վեհապետին ու նախարարնե-րուն միջեւ հարադրակցութեան միջնորդ մը ըլլալ: Դատարանը պէտք չունին Եկարգութեան դիմելու: Եկարգութե-թիւնը կարգաւ 23րդ յօդուածը, ուր յաւելում մը եղած էր թէ եկարգու-ման համար նախարարի պաշտօն մըն ալ կը վարէ: Զոհրապ էֆ. առաջարկեց բո-լորովին վերցնել այդ յաւելումը: Մուս-թաֆա Արիֆ պէյ ըսաւ թէ Եկարգութե-ան պաշտօն է նախարարաց ինտերնոյ նա-խագահի և վեհապետին ու նախարարնե-րուն միջեւ հարադրակցութեան միջնորդ մը ըլլալ: Դատարանը պէտք չունին Եկարգութեան դիմելու: Եկարգութե-թիւնը կարգաւ 23րդ յօդուածը, ուր յաւելում մը եղած էր թէ եկարգու-ման համար նախարարի պաշտօն մըն ալ կը վարէ: Զոհրապ էֆ. առաջարկեց բո-լորովին վերցնել այդ յաւելումը: Մուս-թաֆա Արիֆ պէյ ըսաւ թէ Եկարգութե-ան պաշտօն է նախարարաց ինտերնոյ նա-խագահի և վեհապետին ու նախարարնե-րուն միջեւ հարադրակցութեան միջնորդ մը ըլլալ: Դատարանը պէտք չունին Եկարգութեան դիմելու: Եկարգութե-թիւնը կարգաւ 23րդ յօդուածը, ուր յաւելում մը եղած էր թէ եկարգու-ման համար նախարարի պաշտօն մըն ալ կը վարէ: Զոհրապ էֆ. առաջարկեց բո-լորովին վերցնել այդ յաւելումը: Մուս-թաֆա Արիֆ պէյ ըսաւ թէ Եկարգութե-ան պաշտօն է նախարարաց ինտերնոյ նա-խագահի և վեհապետին ու նախարարնե-րուն միջեւ հարադրակցութեան միջնորդ մը ըլլալ: Դատարանը պէտք չունին Եկարգութեան դիմելու: Եկարգութե-թիւնը կարգաւ 23րդ յօդուածը, ուր յաւելում մը եղած էր թէ եկարգու-ման համար նախարարի պաշտօն մըն ալ կը վարէ: Զոհրապ էֆ. առաջարկեց բո-լորովին վերցնել այդ յաւելումը: Մուս-թաֆա Արիֆ պէյ ըսաւ թէ Եկարգութե-ան պաշտօն է նախարարաց ինտերնոյ նա-խագահի և վեհապետին ու նախարարնե-րուն միջեւ հարադրակցութեան միջնորդ մը ըլլալ: Դատարանը պէտք չունին Եկարգութեան դիմելու: Եկարգութե-թիւնը կարգաւ 23րդ յօդուածը, ուր յաւելում մը եղած էր թէ եկարգու-ման համար նախարարի պաշտօն մըն ալ կը վարէ: Զոհրապ էֆ. առաջարկեց բո-լորովին վերցնել այդ յաւելումը: Մուս-թաֆա Արիֆ պէյ ըսաւ թէ Եկարգութե-ան պաշտօն է նախարարաց ինտերնոյ նա-խագահի և վեհապետին ու նախարարնե-րուն միջեւ հարադրակցութեան միջնորդ մը ըլլալ: Դատարանը պէտք չունին Եկարգութեան դիմելու: Եկարգութե-թիւնը կարգաւ 23րդ յօդուածը, ուր յաւելում մը եղած էր թէ եկարգու-ման համար նախարարի պաշտօն մըն ալ կը վարէ: Զոհրապ էֆ. առաջարկեց բո-լորովին վերցնել այդ յաւելումը: Մուս-թաֆա Արիֆ պէյ ըսաւ թէ Եկարգութե-ան պաշտօն է նախարարաց ինտերնոյ նա-խագահի և վեհապետին ու նախարարնե-րուն միջեւ հարադրակցութեան միջնորդ մը ըլլալ: Դատարանը պէտք չունին

ԳԻ 18 Կիսան 325

325 ԵՆԻՆԵՐ ԳԵՂՈՒՄԻ ՐԱՍՏԱՐԱՐ ԱՆՎՈՐ
միւրազատեցէ ցօմբ[ի]մարտըս նիւստաւ
իւրաքանչեւ հալարէ նիսանըն 28ինհն իկե
իտալիէ լելվէլիէ վէ 43 ասաթ միւրաքան
աւէ իտալիէ ցաթիկէտի իծրաց գրըրեան
գընաւոն իտալից օթալիսարն թէէմիւն
ազգէլընի միւսթաւարպէն Շէք Էմանէլ
մէնհան Կէլմէլէրի իւրոն օրանուեր 1
Յի 20 նիւստ 325

